

Haarlemse fysiotherapeuten zien kans om veel patiënten met artrose grotendeels van hun pijnklachten af te helpen. Dat gebeurt met behulp van een MBST-apparaat, een behandelmethode die in Duitsland al vaak wordt toegepast. Volgens reumatologen van het VU Medisch Centrum en het orthopedisch team van het Spaarne Gasthuis is er echter geen enkel bewijs voor deze methode.

'Minder pijn bij patiënten met artrose'

Marjolijn Steegman, met achter haar fysiotherapeut Annika van den Haak,

heeft nu minder pijn in haar handen. „Ik kan weer een appeltje schillen.“

FOTO UNITED PHOTOS/REMACO VAN DER KEIJS

Arthur de Mijtenaere

Haarlem * Marjolijn Steegman (60) kan weer pijnvrij werken in haar praktijk. De mondhygiënist had last van ernstige artrose in haar handen en kon geen appeltje meer schillen. Nu is ze weer volledig aan de slag, waarbij ze de prednison in het medicijnkastje kan laten staan. Marjolijn Steegman doet haar handen in het MBST-apparaat in een praktijkruimte van 201 FysioSport, wat door de aanwezigheid van twee van zulke apparaten de naam Artrose Centrum Nederland heeft gekregen. Een behandeling die ze in september vorig jaar heeft ondergaan en waar ze blij mee is. Ze vertelt haar pijnklachten. „Werk was lastig door haar dikke knokkels en ze kon geen vuist meer maken. Gedurende zeven dagen zat ze een uur met haar handen in het apparaat en sindsdien is de pijn aan haar handen aanzienlijk verminderd. „Ik kan ook weer goed hockeeyen.“ Fysiotherapeuten Annika van den Haak en Jan Jor van 't Land werken sinds een jaar met deze methode, waarover Van 't Land hoorde via een bevriende orthoped in Duitsland. Bij de oosterburen gebruiken ongeveer vierhonderd orthopeden deze behandelingsmethode

Magnetische straling geeft energie aan kraakbeencellen

Wat is kernspinresonantie?

De fysiotherapeuten van 201 FysioSport aan de Phoenixstraat in Haarlem gebruiken een MBST-apparaat, dat werkt met magnetische kernspinresonantie. In de medische wereld is magnetische kernspinresonantie bekend door MRI-scans: driedimensionale foto's van bijvoorbeeld van iemands hoofd of knie. Bij MBST is de intensiteit van de straling minder. Het magnetische veld zorgt voor beweging van de celkernen van het kraak-

been. Nadat iemand een behandeling heeft gehad, houden de cellen energie over die door het lichaam wordt gebruikt voor de aanmaak van nieuwe kraakbeencellen. Het is een vorm van cel- of weefselregeneratie. Omdat het kraakbeen op een lichaamseigen manier moet aanhelen, is het effect niet direct voelbaar. De ervaring van veel patiënten is dat de pijn door artrose na enkele weken of maanden opvallend afneemt.

die Van 't Land door de aanschaf van het apparaat als eerste naar Nederland heeft gehaald. Annika van den Haak ziet veel artrosepatiënten en heeft zich grondig in de klachten en de werking van het apparaat verdiept. Zij waarschuwt. „Artrose genezen kunnen we niet, we kunnen niet meer doen dan de pijn verminderen.“ De resultaten zijn meer dan hoopgevend, vervolgt Van den Haak. Sinds de introductie hebben in haar praktijk ruim vijftig mensen deze behandeling ondergaan. Veertig mensen, zo'n 80 procent, heb-

ben er baat bij. Cijfers die volgens haar overeenstemmen met de bevindingen in Duitsland. Mensen hebben er volgens de Duitse cijfers gemiddeld vijf jaar baat bij. Een patiënt moet zeven achterevolgende dagen de behandeling ondergaan. De theorie is dat het magnetische veld dat door het MBST-apparaat wordt uitgezonden, zorgt voor een regeneratie van de kraakbeencellen, waardoor de pijn afneemt (zie ook kader). De week erna moet hij het rustig aan doen en zijn pijnlijke knie of handen niet belasten. Artrose is een veelgehoorde klacht.

Van deze aandoening, vooral aan de knieën, hebben meer dan een miljoen mensen in Nederland last. Het is vaak een familiekwaa, zo beaamt mondhygiënist Marjolijn Steegman bij wie het bij meer familieleden voorkomt. Maar er zijn volgens Van den Haak 'triggers' die de aandoening verergeren. Dat kan zijn: overgewicht, het uitoefenen van een bepaald beroep en intensief sporten. In die gevallen wordt het kraakbeen sneller afgebroken dan aangemaakt. Het kraakbeen wordt dunner en brozter. Van den Haak vertelt dat een week na de behandeling rust is geboden. „Vergelijk het met een grasveld waar net zaadjes zijn geplant, daar mag je ook niet overheen lopen.“ Als een marathonloper te gehaast weer gaat rennen na zo'n behandeling is een goed resultaat zeer twijfelachtig. Celregeneratie, een proces dat in het lichaam plaatsvindt, vergt namelijk tijd. Van den Haak stelt dat het op z'n vroegst twee of drie weken neemt voordat een patiënt minder stijve en pijnlijke knieën krijgt. Maar het kan ook vier tot vijf maanden duren, voordat het kraakbeen beter is geworden. De MBST-methode wordt dan wel in Duitsland gebruikt, in Nederland is het een onbekend fenomeen. Een behandeling, rond de achthonderd euro, wordt niet vergoed door verzekeraars.

Reumatoloog: geen bewijs voor werking

Amsterdam * Reumatoloog Irene van der Horst, werkzaam bij het VU Medisch Centrum, heeft nog nooit van de helende werking van kernspinresonantie gehoord. „Er is geen enkel wetenschappelijk bewijs voor. Terwijl we toch duizenden MRI-scans maken.“ Volgens de gepromoveerde medicus zijn er geen wetenschappelijke onderzoeken geweest die staven dat de magnetische straling de pijn helpt verminderen bij de slijtage van kraakbeen. „Het is een interessante mening, niet meer dan dat.“ Dat er patiënten zijn die zeggen dat ze profijt ondervinden van de behandeling is volgens haar geen bewijs. „Mensen klampen zich graag ergens aan vast.“ Voordat bewezen is dat een behandelingsmethode werkt moet er in een 'clinical trial' worden gewerkt met twee groepen patiënten, die vooraf niet weten of ze een 'placebo-behandeling' of een echte behandeling ondergaan. Pas daarna kunnen wetenschappelijk onderbouwde conclusies worden getrokken. Het orthopedisch team van het Spaarne Gasthuis onderschrijft deze mening. De behandeling wordt op dit moment niet erkend door de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV).

Noel van 't End na een gewonnen partij.

Frank de Wit tijdens het wereldkampioenschap judo.

Judoka's profiteren volgens bondscoach van behandeling

Haarlem * Als er een pleitbezorger van de nieuwe behandelingsmethode moet worden gezocht, hoeven de fysiotherapeuten van 201 FysioSport niet eens de deur uit. In de dojo van Kenamju, in hetzelfde gebouw aan de Phoenixstraat gevestigd als de fysiotherapiepraktijk, bevindt zich bondscoach Maarten Arens voor

de Nederlandse mannen. „Medisch gezien weet ik er niks van, wel heb ik ervaren dat het twee judoka's van mij goed heeft geholpen“, zegt Arens die trainingen geeft bij Kenamju. De topjudoka's Noel van 't End en Frank de Wit hadden weliswaar geen last van artrose, maar waren sneller van hun sportblessures af-

Noel van 't End werd op deze manier na een blessure aan zijn knie (mediale knieband) sneller klaargestoomd voor een belangrijke wedstrijd, zegt Arens enthousiast. Bij Frank de Wit was de blessure eveneens ernstig. Hij scheurde kraakbeen van de ribben af en herstelde door de behandeling voorspoediger dan

verwacht. Hebben meer topsporters de weg naar de kliniek al gevonden? Volgens de fysiotherapeuten heeft ook de internationale top-hockeyer Jorrit Croon er baat bij gehad. Het gaat bij deze jonge sporters niet de herstel van het kraakbeen, maar om herstel van het weefsel.